

De økonomiske mål

Når man arbejder hen imod en bedre økonomi, er det vigtigt at sætte sig nogle mål for arbejdet. Man skal vurdere det endelige mål, anvendelse, midler og ressourcer.

Man arbejder ofte med følgende:

- Ligevægt på betalingsbalancen
- Økonomisk vækst
- Stabile priser
- Mindskning af sociale forskelle
- Miljøfokus
- Beskæftigelse

Man ønsker ideelt:

- Lav arbejdsløshed
- Høj BNP-vækst
- Høj inflation
- Ligevægt på betalingslinjen

Men:

Ved høj vækst kommer der gang i produktionen, da man kan sælge mere. Derved påvirker det arbejdsløsheden, og gør den mindre. Ved mindre arbejdsløshed har folk flere penge at gøre med og kan derfor købe flere ting. Det skaber større efterspørgsel. Men da danskerne køber mere, bliver der skabt uorden i betalingsbalancen, da der ikke bliver solgt mere til udlandet, men danskerne køber mere.

Høj vækst – mindre arbejdsløshed – inflationen stiger – betalingsbalancen forværres.

Lav vækst – høj arbejdsløshed – betalingsbalancen forværres – inflationen falder.

Betalingsbalance

Betalingsbalancen omhandler Danmarks (eller et andet lands) økonomiske transaktioner med udlandet i en given periode. Man ser på om man køber mere end man sælger eller omvendt. På den måde mindsker man chancen for at skal låne penge i udlandet til finansiering.

Ansvarlig for de internationale retningslinjer af betalingsbalancens opgørelse er hos IMF (Den internationale valutafond)

En af de vigtigste poster herunder er vare- og tjenestebalancen. Den viser landets eksport og import af varer og tjenester.

Formål kan f.eks. være

1. Tillid på baggrund af landets økonomi (Herunder via overskud på f.eks. vare- og tjenestebalancen)
2. Ligevægt mellem import og eksport

Økonomisk vækst

I et land ønsker man at øge produktionen og derfor at have økonomisk vækst. Man betegner ofte den økonomiske størrelse i *den årlige ændring i bruttonationalproduktet, BNP*. Økonomisk vækst ligger således til grund for et større produktionsgrundlag.

Man måler strømmen af vare- og tjenesteydelser i et land (heraf sammenlignes BNP år til år)

Resultat kan f.eks. være

1. Øget velstand i samfundet
2. Øget levevilkår

Formål kan f.eks. være

1. Middel til at nå mål man sætter for samfundet
2. Skabe råderum til nødvendigheder (herunder investeringer i bæredygtighed, sundhed, arbejdsmiljø osv.)

Stabile priser

Man ønsker ikke at skabe for voldsomme stigninger eller fald i prisniveauet. Man ønsker derfor at indgå inflation (at priserne stiger).

Konsekvenser af ustabile priser kan f.eks. være

1. Pengene bliver mindre værd
2. Varepriser i fremtiden
3. stigende priser kan resultere i mangel af interesse fra udlandet, hvilket skaber ubalance på betalingsbalancen. (Fald af eksport)

Mindskning af sociale forskelle

I Danmark er der et godt sikkerhedsnet for dem der har brug for hjælp. De ydelser, der er tilgængelige, kan f.eks. være SU, kontakthjælp, folkepension, førtidspension, dagpenge osv. Det er dog også andre ydelser

der ikke sket i form af penge men i form af tilbud. Dette kan eksempelvis være tilgængelige ydelser som uddannelse, læge, hospital, bibliotek.

Man bidrager således til, at skellet mellem høj og lav indkomst mindskes. Dette sker via skattebetaling.

Dette punkt er dog i høj grad påvirket af politisk interesse.

Miljøfokus

I takt med fokus på global opvarmning er dette emne blevet essentielt på agendaen.

Drivhuseffekt, global opvarmning, forurening af spillevand, mangel på naturressourcer eller syrerregn er blot få af de emner der i de seneste år er blevet sat i fokus.

I Danmark er der fokus på en grøn omstilling, men det afhænger af politisk interesse hvilke af målene der kommer højest på dagsordenen.

Beskæftigelse

I de økonomiske mål er det vigtigt at få folk i beskæftigelse og derved indgå arbejdsløshed. Man benævner dette emne som udbud og efterspørgsel på arbejdsmarkedet.

Konjunktursvingninger

Der er forskellige økonomiske faser hvor det går henholdsvis godt og dårligt. Når det går godt kaldes det højkonjunktur og hvis det går knap så godt kaldes det lavkonjunktur.

Højkonjunktur

Når der er højkonjunktur, er der vækst i BNP. Arbejdsløsheden er lav, i og med vækst er med til at fremme efterspørgslen på arbejdspladserne. Som følge af dette øges forbruget grundet et stigende antal penge i hænderne.

Spiralen er således startet med et opsving i vækst → lav arbejdsløshed, høj produktion, høj efterspørgsel på varerne, efterspørgsel på arbejdskraft osv.

Lavkonjunktur

Ved lavkonjunktur vil der typisk være mangel på arbejde. Arbejdsløsheden vil derfor stige, der vil typisk være lav produktion, altså lav kapacitetsudnyttelse hos virksomhederne.

Et eksempel på dette vil eksempelvis være *Den Store Depression*, der faldt sted i 1930'erne, hvor der for alvor var lavkonjunktur.